

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 95/12), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2013. ГОДИНУ САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА-СНСД-МИЛОРАД ДОДИК

Број: 03-07-6-352/14
Сарајево, 22. јул 2015. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА	5
Предмет прегледа и контроле	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
5.1. НАЛАЗИ	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик за 2013. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је сљедеће:

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2013. годину, утврђено је да је Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик прекршио одредбе члана 5. став (4), члана 8. став (1) и став (4), члана 11. и члана 12. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик за 2013. годину.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик се финансирао из следећих извора¹:

Ред. бр.	Врста прихода	Износ у КМ	Учешће у ук. прих. %
1	Чланарина	333.009,27	16,54%
2	Прилози физичких лица (3-а)	31.051,00	1,54%
3	Прилози правних лица (3-б)	16.400,00	0,81%
4	Приходи од имовине (3-ц)	88,62	0,00%
5	Приходи од пр. лица (3-д)	0,00	0,00%
6	Приходи од поклона (3-е)	21.701,36	1,08%
7	Приходи из буџета (3-ф)	1.598.920,01	79,43%
8	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00%
9	Остали приходи	11.743,21	0,58%
I	Укупни приходи	2.012.913,47	100,00%
II	Кредитно задужење код банака	0,00	0,00%
	Извори финансирања (I+II)	2.012.913,47	2.012.913,47

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала укупне расходе у износу од 1.557.518,35 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик.
Скраћени назив странке: СНСД-Милорад Додик.

Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик уписан је у регистар политичких организација код Основног суда у Бањој Луци, рјешењем број: Рп-9/02 од 13.05.2002. године. Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, Петра Кочића 5.

Лица овлаштена за заступање странке су: Милорад Додик, предсједник, Велимир Кунић, Игор Радојичић, Нада Тешановић, Радован Вишковић и Никола Шпирић, потпредсједници, Небојша Радмановић, предсједник ИО ГО и Рајко Васић, извршни секретар ГО.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2013. годину је Зорица Михајлова.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2013. годину, Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик има следећу организациону структуру:

- Главни одбор,
- 5 градских одбора,

¹ Подаци из исправљеног обрасца 3 (извори финансирања) годишњег финансијског извјештаја за 2013. годину, који је достављен дана 21.07.2015. године.

- 76 општински одбора и
- Млади социјалдемократи БиХ (МСД БиХ).

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик за 2013. годину.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведеног закона, оцјењује да ли је потребно извршити теренску ревизију да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Ревизија и преглед финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик вршени су у периоду од 2004. до 2012. године, након којих су издати извјештаји о ревизији, односно извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршене ревизије за 2012. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци да обезбиједи одговарајућу документацију (рачуне), да у финансијском извјештају пријављује све прилоге физичких и правних лица, да се не финансира из извора који су политичким странкама забрањени Законом о финансирању политичких странака, да води потпуне евиденције о својим приходима и расходима, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да у сврху предизборне кампање троши средства у законом дозвољеном износу. Такође, странци је препоручено да поштује и друге прописе, преваходно пореске, из којих проистичу додатне обавезе и трошкови.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2013. годину, утврђено је да Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик није испоштовао раније дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

- а) Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик прекршио је одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.**

Прегледом је утврђено да Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик није у пословним књигама евидентирао неновчане донације по основу бесплатног кориштења пословних простора, чиме су прекршене одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- Општински одбор Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик Кључ је на основу Уговора о кориштењу простора II дилетације Дома културе са Удружењем грађана „Кључки бисери“ из Кључа, користио просторије Дома културе, површине 14,31 м². Према подацима које је доставила Општина Кључ, просторије које користе политичке странке су у власништву ове општине, те су додијељене Удружењу грађана „Кључки бисери“ из Кључа на управљање.²
- Увидом у Уговор о кориштењу просторија, утврђено је да је Општински одбор СНСД-Милорад Додик Пале користио просторије у власништву Удружења избјеглих и расељених лица Пале без накнаде.
- На основу података које је доставила Општина Сребреница, утврђено је да је Општински одбор СНСД-Милорад Додик Сребреница на основу Одлуке Начелника Општине Сребреница користио без накнаде пословни простор, површине 14,38 м², у власништву Општине Сребреница.³

Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик је кориштењем пословних простора у власништву правних лица, без плаћања закупнине, примио неновчане донације, које је у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Законом о финансирању политичких странака имао обавезу да евидентира у пословним књигама и пријави у годишњем финансијском извјештају за 2013. годину.

б) Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик прекршио је одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.⁴

- (1) На основу података које је доставила Општина Источни Дрвар, утврђено је да је из буџета ове општине, током 2013. године, Савезу независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик укупно исплаћено 80,00 КМ, и то на рачун Буцало Јадранке.⁵ Средства су исплаћена на терет Буџетске резерве, а на основу Одлуке Начелника Општине Источни Дрвар број: 01-22-383/13 од 12.07.2013. године.

Обзиром да се приходом из буџета сматра само приход дефинисан чланом 3. став (1) тачка е) и чланом 7. Закона о финансирању политичких странака, а да је странка примила средства из буџетске резерве Општине Источни Дрвар, Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик је примајући ова средства прекршио одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- (2) Према подацима које је доставила Општина Вукосавље⁶, Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик је током 2013. године користио пословни простор у власништву ове општине, површине 30 м². Општина Вукосавље је, такође, навела да странка користи просторије бесправно, те да за кориштење није плаћала закуп.

² Акт Општине Кључ број: 06-49-822/14 од 19.03.2014. године.

³ У допису који је доставила Општина Сребреница је наведено да странке не плаћају закуп за кориштење простора из разлога што су реновирале девастиране просторе, које у складу са одлуком Начелника општине Сребреница користе на неодређени период. У допису није наведено колико су износила улагања, те колико би износио закуп просторија уколико би се исти плаћао.

⁴ Финансирање политичких партија забрањује се: органима управе државе БиХ, ентитета, кантона, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, те градским и општинским органима; јавним институцијама; јавним предузећима; хуманитарним организацијама; неименованим, односно анонимним донаторима; вјерским заједницама; синдикатима, удужењима и другим непрофитним организацијама које се финансирају јавним средствима без обзира на износ средстава; правним лицима у којим уложени јавни капитал износи најмање 25%; другим државама, страним политичким партијама и страним правним лицима.

⁵ Средства су уплаћена дана 12.07.2013. године.

⁶ Акт број: 02/1-03-6/2-14 од 28.03.2014. године.

Кориштењем пословног простора у власништву Општине Вукосавље без накнаде и одлуке општинског органа, странка је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.⁷

с) Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик прекршио је одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа, утврђено је да је Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик примио прилоге правних лица која су склопила уговоре о јавним набавкама радова и роба са органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини чија је вриједност већа од 10.000,00 КМ, у укупном износу од 5.700,00 КМ, чиме је прекршио одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- Општински одбор СНСД-Милорад Додик Добој је, дана 17.05.2013. године, примио прилог правног лица “Енерготехника“ д.о.о. Добој у износу од 2.000,00 КМ. Према подацима које је доставио Град Добој, правно лице “Енерготехника“ д.о.о. Добој је дана 21.06.2013. године склопило Уговор о извођењу радова на измјештању вреловодне мреже са овом Градом. Вриједност склопљеног уговора износила је 18.346,56 КМ. Правно лице “Енерготехника“ д.о.о. Добој је, такође, дана 18.04.2013. године склопило Оквирни споразум за вршење услуга надзора над извођењем радова на санацији, реконструкцији и изградњи улица на подручју Општине Центар. На основу Оквирног споразума, склопљено је 25 уговора чија је укупна вриједност 39.372,98 КМ.
- Општински одбор СНСД-Милорад Додик Бијељина је 27.09.2013. године и 01.10.2013. године примио прилоге правног лица “Мојић“ д.о.о. Бијељина у укупном износу од 3.700,00 КМ. Служба за ревизију је утврдила да је правно лице “Мојић“ д.о.о. Бијељина током 2013. године склопило више уговора о набавци рекламног и канцеларијског материјала са Градом Бијељина. Увидом у уговоре, утврђено је да је вриједност Уговора о набавци рекламног материјала током 2013. године, број: 02-404-193/13 од 01.01.2013. године, износила 35.325,23 КМ.

д) Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик прекршио је одредбе члана 11. и члана 12. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа, утврђено је да Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик није успоставио потпуне и тачне евиденције о својим приходима и расходима, нити је годишњи финансијски извјештај попунио у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, чиме је прекршио одредбе члана 11. и члана 12. став (1) и став (3) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Странка у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају није исказала приходе по основу издавања пословног простора у Лакташима у укупном износу од 400,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 13. и члана 16. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака -у даљем тексту: Правилник.

Увидом у Уговор о закупу пословног простора од 01.09.2013. године, утврђено је да је закуподавац Радановић Лазар, власник Угоститељске радње „Це-Ка“ Лакташи узео у

---

⁷ Чланом 8. став (2) Закона утврђено је да се забрана финансирања политичких странака од стране општинских органа утврђена ставом (1) истог члана, не односи се на кориштење пословних простора које политичке странке користе на основу одлуке надлежног органа.

закуп просторије у власништву Савеза независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик, уз мјесечну закупнину од 100,00 КМ.

- (2) Прегледом је утврђено да је Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик у пословним књигама и финансијском извјештају приходе из буџета Општине Котор Варош исказао у мањем износу за 6.859,94 КМ у односу на остварене, чиме је прекршио одредбе члана 13. и члана 19. Правилника.

Странка је у обрасцу 3-ф (приходи из буџета) исказала приходе из буџета Општине Котор Варош у износу од 1.026,37 КМ.

Према подацима које је доставила Општина Котор Варош, утврђено је да је из буџета ове општине странци исплаћено укупно 7.886,31 КМ. Од наведеног износа, 1.026,37 КМ је уплаћено на трансакцијски рачун странке, док су средства у износу од 6.859,94 КМ утрошена за плаћање рачуна добављачима странке за конзумацију хране и пића у износу од 2.874,03 КМ, закуп сале у износу од 100,00 КМ, превоз у износу од 2.144,59 КМ, цвијетни аранжман у износу од 225,00 КМ, те рачуна добављача „Глас Српске“ број: 81-3747/2012 од 05.10.2012. године у износу од 1.516,33 КМ⁸.

На основу наведеног, утврђено је да је Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик требао у финансијском извјештају исказати приходе из буџета Општине Котор Варош у износу од 7.886,31 КМ.

Обзиром да су средства у износу од 6.859,94 КМ искориштена за плаћање рачуна добављачима странке, мишљења смо да је истовремено у пословним књигама и финансијском извјештају требало исказати и расходе политичке странке у истом износу.

- (3) Увидом у пословне књиге и финансијску документацију, утврђено је да је странка трошкове по рачунима из ранијих година у укупном износу од 64.719,28 КМ евидентирала у пословним књигама за 2013. годину, што указује да трошкови нису евидентирани у моменту настанка трошка.

- (4) Контролом благајничких извјештаја странке, утврђено је да су током 2013. године предсједнику, потпредсједнику и члановима Младих социјалдемократа исплаћена средства на основу налога за службена путовања: дневнице, трошкови смјештаја и исхране на службеном путу и трошкови превоза.

Увидом у пословне књиге, утврђено је да су трошкови дневница, смјештаја и исхране на службеном путу, те трошкови превоза (кориштење властитог возила) Младих социјалдемократа укупно износили 8.622,85 КМ.

Такође је утврђено да предсједник и чланови Младих социјалдемократа нису запослени у странци, те да странка није у складу са пореским прописима, на средства исплаћена наведеним лицима обрачунала и уплатила порез на доходак и доприносе.

Обзиром да СНСД-Милорад Додик није у складу са пореским прописима обрачунао и уплатио порез на доходак и припадајуће доприносе на средства исплаћена физичким лицима, тј. предсједнику и члановима Младих социјалдемократа, трошкови и обавезе по овом основу нису ни исказани у пословним књигама и финансијском извјештају.

---

⁸ Рачун за трошкове пропаганде.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Савезу независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да води евиденције о пријемљеним прилозима,*
- *да се не финансира из извора који су забрањени овим Законом,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, односно да води потпуне евиденције о приходима и расходима, и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

Такође се препоручује:

- *да поштује и друге прописе, преваходно пореске, из којих проистичу додатне обавезе и трошкови.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Савез независних социјалдемократа-СНСД-Милорад Додик доставио је примједбе на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2013. годину. Странка је, такође, доставила исправљене обрасце финансијских извјештаја, чиме је дјелимично отклонила недостатке утврђене у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја.

Служба за ревизију је уважила све аргументоване примједбе странке, те је кориговала налазе ревизије.

шеф Одсјека за ревизијске послове, ревизор

Сања Тошовић

шеф Службе за ревизију

mr.sc Хасида Гушић